

Comentariul operei Cel mai iubit dintre pamanteni scrisa de Marin Preda - a treia parte

De aici, din inchisoare, resimtind aceasta tiranie, constiinta eroului se degaja de lume. Pliat asupra propriei vieti, Victor Petrini o intelege acum ca fiind o "aventura" absurda si, judecata din perspectiva celor treizeci si cinci de ani pe care-i are, toata lumea e resimtita ca straina. Ecouri camusiene transpar din opera apropierea dintre Victor Petrini si Meursault fiind posibila Meursault este condamnat la moarte pentru ca "nu joaca jocul social", pentru ca refuza sa triseze si devine astfel un strain in societatea in care traieste. La Marin Preda absurdul e oarecum de alta factura e mai direct absurdul legilor care domina si strivesc oamenii intr-un loc in care el, acest absurd, guverneaza fara oprelisti viata societatii. Condamnam la inchisoare pentru simpla confuzie intre "ordine" si "ordonante" este pentru Marin Preda omul impins sub implacabil absurd Lumea in care traieste Victor Petrini nu e in sine absurda ci irationala Absurdul se naste in momentul confruntarii constiintei cu acest irational, caci el, nu e, de fapt, decat un raport intre lume si constiinta. Aparent, romanul lui Marin Preda are aspectul cronicilor sau frescelor sociale, dar el e departe de a fi un roman obiectiv, pentru ca lumea descrisa este recompusa conform viziunii romancierului constituit in narator. Marin Preda descrie felul cum o "constiinta" (Victor Petrini) vede lumea si nu picteaza, nu "arata" aceasta lume, ci face cunoscut ceea ce se petrece in acea constiinta care se afla intr-un permanent impact cu o realitate obiectiva.

Societatea romaneasca "descrisa" in roman este surprinsa o perioada indelungata - anii de dinainte si de dupa al doilea razboi mondial, perioada careia Marin Preda i-a consacrat mai multe din scrierile sale. Imaginea societatii este discontinua e compusa din nenumarate secvente, corespunzatoare, in mare, microstructurilor fiecareia din cele zeci parti ale romanului. Scriitorul se intereseaza de realitatea obiectiva dar numai pentru a demonstra ca fiecare constiinta (fiecare personaj) vede in felul sau aceasta realitate. De aici un anume caracter poetic, deloc neglijabil, al scrierii.

De exemplu, razboiul, cu toate implicatiile lor in viata oamenilor marcheaza diferit constiintele. Pe Victor Petrini, concentrat si confruntat cu campul de lupta razboiul nu-l traumatizeaza ii ofera prilejul sa reflecteze asupra lui si asupra uitarii: "Fiinta umana seamana in acest sens cu nisipul. Trebuie luat din gramada un fir, pus pe o suprafata plana si lovit cu un ciocan, atunci se poate sfarama Furtunile il pot doar imprastia, dar se depune in alta parte, iar calcatul in picioare nu produce in masa lui decat gauri care practic nu-l ating"

Si moartea devine element care se reflecta diferit in diferite constiinte, ca intr-un joc al oglinzilor. Sentimentul mortii il copleseste de multe ori pe Victor Petrini, il indeamna la indelungata reflectare si, in celula inchis pentru a doua oara barbatul de treizeci si cinci de ani nu mai vede nimic spectaculos in trecerea ultimului prag

Doar arta intarzie moartea sau chiar o anihileaza "Scriind, simt ca traiesc si intr-adevar gandul mortii inevitabile isi diminueaza puterea de a-mi ingrozi constiinta"